

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap széleiről részét illető közlemények czimzandók.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA.

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona. Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETESI DÍJAK:

Egy négyzetű centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilttéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

ELLENZÉK.

Szóljon a nemzet!

Mióta a Bánffy-kabinet megalakult, már ismételtelen felmerült a hír, hogy az országgyűlést a husvétiszüenidő után — feloszlatják.

Egy párszor demontálták a hirt a jól értesült félhivatalos lapok. Ma azonban ismét megszólalt egyik bécsiszócsőve a kormánynak és egész bizonyossággal jelenti ki, hogy a parlamentfeloszlatása immár küszöbön van.

Mi, a mint nem csodálkoztunk a Bánffy-kormány ezen elhatározásáról először elröppent híren, épen úgy nem ütköztünk meg most sem, a mikor most már „egészen megbízható” bécsi értesülés nyomán találkoztunk ismételtelen ezzel a famózus hírrel.

Bánffy Dezső báró, vagy ha jobban tesszük: báró Bánffy Dezső, mikor kabinet alakításra vállalkozott és már akkor ellehetett arra készülvé, hogy a közjogi alapon álló ellenzéki pártokkal a fuzió létre jönni nem fog, — már belátta, hogy a számbelileg is erősen megfoglyatkozott szabadelvű párt segítségével nem fog sikeresen megküzdeni a parlament ellenzéki pártjaival és — mint ilyen esetekben mások is cselekszik — a parlamentet feloszlatja és új választások megejtése után reméll a meglévőnél erősebb pártot összekalkotni.

Bánffy Dezső báróban a parlament feloszlatására vonatkozó elhatározást kétségkívül csak gyorsították most a költségvetési törvény felett lefolyt vita alatt szerzett tapasztalatok.

Észre kelle vennie ő kegyelmességének ugyanis azt, hogy bár, a szabadelvű párt a bizalmi kérdésben összetartott és 56 szótöbbséggel bizalmat szavazott a kormánynak, amde ebben a szavazásban épenséggel nincs semmi köszönet, mert soha sivárabb képet nem nyújtott a magyar parlament, mint akkor a midőn a Bánffy-kabinet iránti bizalomkérdésében határozott.

Bánffy Dezsőnek lehetetlen volt észre nem vennie ebben a szavazásban nyilvánuló komikumot.

Bizalmat szavazni annak a kormánynak, melynek feje közvetlen a szavazás előtt a legteljesebb parlamenti kudarcot vallotta, csakugyan minden elemét magában foglalja a komikumnak, mert ha, az a bizonyos érdek nem játszik közbe, akkor egy ilyen kudarc után annak a pártnak rögtön szét kell vala rebbennie és magára hagyni kinos vergődésében azt a vezért, a ki még a közlegényi funkciók végzésére sem képes.

Amde a magyar parlamentben az okok nem mindig a természetes következményeket szülik meg.

Rendes körülmények között a kudarcot a bukás szokta követni. Bánffy Dezső báróval ellenkező történt. Ő kudarc után jutott a győzelemhez.

De mert egy ilyen győzelemből egy is elég, hát nem marad más hátra, mint új választás után új elemeket, s — ha lehet — új és meggyarapodott többséget hozni össze abból a célból, hogy a hatalmon maradás u j a b b i z t o s i t é k a i megszerzessenek.

Már, hogy aztán mikép fog ez a Bánffy-kormánynak sikerülni, a felett is tisztában lehetünk.

Régi tapasztalat, hogy a nemzetek a vezérő férfiakban — ha erre direkt alkalom kínálkozik — rendszert az erőt, a tekintélyt, a hivatottságot szeretik keresni.

Már most, ha a nemzetet kérdik meg, melyiket tartja erősebb legénynek: Bánffy Dezsőt, a hatalom jelenlegi birtokosát, vagy pedig a hatalom ellen küzdő tábor vezérférfiát — akkor, ha csak van józan megfontolás a nemzetben, — nehezen hihető, hogy ő maga is a gyöngének adjon szárnyakat, mikor vannak férfiak, e kik a maguk erején is magasan tudnak szárnyalni.

Am oszlassa fel Bánffy Dezső a parlamentet, s ha kedve van még egy újabb kudarcra a nemzeti élet széles mezején is, akkor csak írja ki az új választásokat, az döntse el aztán, hogy tulajdonképen: ki a legény a csárdában!

Politikai hírek.

A függetlenségi párt szervezkedése. A függetlenségi és 48-as anyapárt az első nagy népgyűlést Szentesen fogja tartani március 15-én. Erre a gyűlésre nemcsak a csongrád-megyei, de a szomszéd kerületek függetlenségi és 48-as polgárai is meg vannak hívva. A gyűlésre Budapestről lemennék: Ugron Gábor, Bartha Miklós, Meszleny Lajos, Visontai Soma, Okolicsányi Lajos, Bartók Lajos országos képviselők. A gyűlés iránt, — mint írják, — meggyeszte nagy az érdeklődés.

A kultuszminiszter deficitje. A „M-g” értesítése szerint Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter az erre az esztendőre irányzott, de véglegesen még sem szavazott hitelét annyira kimerítette, hogy már e hónap 10—15-dike között kénytelen lesz póthitelhez folyamodni. Oka ennek az állapotnak az előbbi miniszterek gazdálkodása és az a körülmény, hogy Wekerle Sándor akkori pénzügyminiszter a kultuszminiszter költségelirányzatából kerek egy millió forintot törölt, a melyből aztán 600,000 frtot Bánffy Dezső báró és Lukács László könnyelműen odaadtak Fejérváry Géza bárónak.

A t. Ház.

Budapest, márc. 11.

A költségvetési törvényjavaslat felett kifejlődött részletes vita még ma sem nyert befejezést a képviselőházban és tekintettel arra, hogy Tisza Kálmán felszólalása újabb anyagot ad a következő szónokoknak, még talán holnap is eltart az appropriáció és kinos zavarba jut ezáltal a miniszterelnök, a ki már szerdán a főrendiház bizottságaiban szeretne volna látni a javaslatokat, jóllehet a kibocsájtott meghívókat teljesen visszavonták.

A napirend előtt az elnök néhány miniszteri mandátumot véglegesen, Babics József választását pedig a szokásos 30 napfenn tartásával egyszerűen igazoltnak jelentette ki, mire Szalay Imre személyes kérdésben kért szót és több elnöki figyelmeztetés után visszautasította Helfy Ignácznak azt az állítását, mintha ő 1884-ben nem lett volna a függetlenségi és 48-as pártnak a tagja.

Az 1. §-nál kifejlődött mai vitát különben tisztára a közjogi ellenzék pártválsága dominálta és mindenekelőtt Szederkényi Nándor, a függetlenségi és 48-as párt új alnöke mutatta ki történelmi dokumentumok alapján, hogy a pártprogramm sohasem tartalmazta a polgári házasság kötelező formáját, mire Madarász József és Tóth Ernő szólottak röviden; ekkor már Kun Miklós is szükségét látta, hogy véget vessen a folytonos gyanúsításoknak és az 1892-iki Szózat felolvasása által minden kétséget kizárólag bebizonyította, hogy a függetlenségi és 48-as párt helyesen cselekedett.

Várady Károly szólalt fel még személyes kérdésben és miután Eötvös Károly akarta még a kibogozott szálakat újra összekuszálni, a képviselőház az 1 §-t elfogadta.

Az 5. §-nál a 67-es alapon álló pártok fuziója képezte kizárólag a beszéd tárgyát. Péchy Tamás volt az első felszólaló, a ki, hogy a helyzetet jobban érthetővé tegye, a 67-iki fuzió történetét beszélt el a saját tapasztalatai alapján.

Érvelése oda irányult, hogy a fuziónak előbb vagy utóbb be kell következnie és azon véleményének adott kifejezést, hogy a néppárti mozgalom is siettetni fogja.

A baloldalon és a közepen tetszéssel fogadták a beszédet mely után Andrassy Gyula grófot kérte fel szólásra a jegyző.

A legfiatalabb exminiszter kissé fenhéjázó modorban polemizált. Ábrányi Kornél, folytonosan és mindig édes atyja beszédének mondatait cizálván, melyből azt akarta bebizonyítani, hogy a célokból ugyan nem, de az eszközökben homlokegyenest ellenkező volt.

néhai gróf Andrassy Gyula és Apponyi Albert felfogása a katonai kérdéseket illetőleg. A kormánypart ujongott ezen felfedezésnek, amde Ábrányi Kornél csakhamar kimutatta, hogy nem értelmezte helyesen a fia az atya szavait. Sima Ferenc az általános politikai helyzettel foglalkozva, maró szatirával ostorozta a kormányt, zajos helyeslésre hangolva az egész ellenzéket.

Öt percznyi szünet után a földművelési miniszter a Rábaszabályozásról nyújtott be törvényjavaslatot, mire a jegyző Tisza Kálmánt hívta fel szólásra.

A kiérdemesült generális közkatona ott állott a jobboldal falankszójának második sorában, szürkén és sápadtan, mint emindig: előtte néhány könyv és jegyzet és fekete sapkája feküdt. Az ellenzéki részről a valóban csak Tisza Kálmánhoz méltó állításokra gunyos, de indokolt megjegyzések és közbekiáltások hangzottak fel.

— Csendet kérek képviselő urak, szólott az elnök,

— Így szoktuk mi már ezt, jegyezi meg derűtséget kelte Hoitsy Pál.

Tisza Kálmán pedig folytatta az ő előadásait a 75-ös fuzióról és nem átalotta kijelenteni, hogy ő ma is csak úgy képzelhet el fuziót, ha lemondanak azokról a követelésekről, melyek a jelenben meg nem valósíthatók és az egyesülést nem közjogi alapon, hanem akként proponálta, hogy a kik a liberalizmus hívei, azok menjenek egy táborba.

— Hoch! Hoch! zugott az egész ellenzék.

Tessék a szónokot meghallgatni, szól Szilágyi Dezső, az ellenzék zugolódik, Tisza Kálmán pedig ügygyel-bajjal befejezi beszédét.

Újra hangzik a hoch és Hoitsy Pál a házszabályok 169. §-ához kér szót és kijelenti, hogy a ház eléggé tanubizonyosságát adta türelmének akkor, mikor Tisza Kálmán eddigi politikai múltja után kihallgatta.

Zugó éljénzés hangzott végig az ellenzéki padokon és időbe került, míg az elnök enuncziációját megtehetette, mely után Péchy Tamás válaszolt személyes kérdésben Tisza Kálmánnak.

A többi válaszok és a többi személyes kérdések holnap következnek.

A párt ügye.

Budapest, márc. 11.

Filó Tihamér dr., mint a szentesi II-ik 48-as kör elnöke és az I. 48-as kör vál. elnöke a következő levelet intézte Bartha Miklós országgyűlési képviselőhöz, mint az országos függetlenségi és 48-as párt elnökéhez:

Szentes, 1895. márc. 9.

Nagyságos Bartha Miklós

orsz. képviselő urnak, mint az orsz. függetlenségi és 48-as párt elnökének

Budapesten.

Nagyságos uram!

Mélyen tisztelt Elnök ur!

A szentesi II-ik függetlenségi és 48-as pártkör f. évi március 7. napján tartott vál. ülésén szóba hozatván az országos pártkörben beállott szakadás ügye, e tárgyban a választmány engem, mint elnököt egyhangulag megbízott arra, hogy Nagyságodat és az együtt tartó, a pártkörben megmaradt 48-as ellenzéki eszméinkért és törekvéseinkért igazán hazafiasan küzdő férfiakat üdvözöljem s kifejezzem irántuk föltétlen bizalmunkat, ragaszkodásunkat s javunkra célzó működésükért hálás és legnagyobb elismerésünket.

Midőn ezt tetszem, nem mulasztatom el Nagyságoddal tudatni a vezetésem alatt álló pártkör azon határozatát sem, mely szerint a választmány az u. n. kilépettek eljárását — melyet csak sértett személyes hiúságból eredőnek és minden alkotmányos fel fogást megcsufolóknak tekint — a leghatározottabban rosszulja és elítéli, különösen ma a fennforgó körülmények között, mikor egyrészt a kormánypart, másrészt a most alakulóban levő néppárt pártunkat absorbeálni, teljesen elenyésztetni törekszik.

Mi erősen állunk eleink és pártunk programjára mellett hamis jelszavakkal s a szébtöntsásra törekvők hangzatos enuncziációival, de az országos pártkörre minden oldalról szórt inszinuációkkal sem engedjük magunkat megtevesztetni, maradunk azon az uton, a mely hazánk függetlensége eléréséhez vezet s a melyen látjuk következetesen, hazafiasan haladni Nagyságodat és az orsz. pártkörben megmaradt társait.

Engedje Nagyságod még megemlítenem, hogy városunkban még egy másik hatalmasabb pártkör is van, melynek Sima Ferenc orsz. képvis. ur az elnöke, én pedig választ. elnöke vagyok, s ott is e tekintetben hasonló hangulat uralkodik és egy szentesi I. függetlenségi és 48-as népkör választmányának határozatilag kimondott üdvözlését még most nem közölhetem, egyedül oka az, hogy ott választmányi ülés még csak holnap márc. 10-én tartatik, azonban, ismerve a hangulatot magamtól is bátor vagyok a szentesi I. 48-as és függetlenségi pártkör nevében is az üdvözlést, bizalmat és ragaszkodást az orsz. pártkör iránt annak részéről is kifejezni.

Ugy értesülünk, hogy a pártszervezés nagy munkáját az országos függetlenségi és 48-as párt városunkban kezdi meg s e célból márc. 15-én Szentesen pártgyűlést tart, melyre mi már úgy városunk, mint vármegyénk függetlenségi és 48-as érzelmi polgárainak összehívására is intézkedtünk. — Ezen pártgyűlésre óhajtvá várjuk Nagyságodat és az országos pártkör minél számosabb tagját, hogy hazafias beszédükből mi is lelkesülést merithessünk.

De meg lehet győződve Nagyságod is arról, hogy a függetlenségi és 48-as párt eszméiért, törekvéseiért oly rajongóan, kitartóan lelkesülő, attól semmiféle eszközzel el nem tántorítható népet, széles e hazában sehol sem lehet találni, a mi Nagyságodnak is a további küzdelemre csak újabb erőt és biztást fog adni — úgy meglehet győződve arról is, hogy a hozzánk jövő s látogatásukkal minket szerencsésítő országos pártfőfiainkat a legmelegebb és legőszintébb és legigazabb szeretettel és bizalommal fogadjuk.

Kiváló tisztelettel nyilvánítsa mellett maradtam hazafias üdvözléssel:

Dr. Filó Tihamér, ügyvéd

a szentesi II-ik függ. és 48-as pártkör elnöke és az I. függ. és 48-as kör vál. elnöke.

A szentesi II. függetlenségi és 48-as népkör f. évi március hó 7-én választmányi ülést tartott, melyben szóba került az orsz. függetlenségi és 48-as pártban a legújabb időben bekövetkezett pártszakadás. A választmány erre azt határozta, hogy a pártkörben bennmaradtoknak, mint a párt ellenzéki szellemét hatályosan képviselőeknek és eleinknek diadalért igazán hazafiasan küzdőknek, működésük irányát helyesli s minden erejével támogatni kívánja, ellenben határozottan elítéli azokat, a kik éppen ebben a kritikus időben, midőn a pártnak minél hatályosabb működhetése szempontjából minden emberére szüksége van, egyrészt kicsinyes személyi indokokból, másrészt sértett személyi hiúságból, kiléptek a pártkör kötelékeiből s az által a magas sztoz célokért, hazánk függetlenségéért küzdő pártnak akcióképességét gyöngítették.

Tankó János péceli lakos, az orsz. függetlenségi és 48-as párt kultigja így ir Bartha Miklóshoz, mint a párt elnökéhez:

Pécel, 1895. márc. 6.

Nagyságos Bartha Miklós országgyűlési képviselő és pártelnök urnak.

Budapesten.

Az anyapárt kiáltványának közzététele után egy pillanatig sem késedelmeskedhetem annak kijelentésével, hogy a kiáltványunk minden egyes pontját magamévá teszem, s hogy mint külső tag továbbra is az anyapártban maradok.

Kiváló tisztelettel:

TANKÓ JÁNOS, s. k.

A feketék és a zöldek.

Brassó, márc. 11.

Mi itt már nem „lábuji hegyen”, ha nem „csata készen állunk”. Lesz maholnap irtóztató tinta fogyasztás, nyomda-festék pusztítás és papir fogyasztás. A feketé szászok tegnap itt az iparosnokban gyűlést tartottak, hogy teendőik felől a zöldekkel szemben tanácskozzanak. El is határozták, hogy ők bizony ez év ápril. hó 1-étől kezdve napi lapot fognak megindítani és lesz annak neve: „Kronstädter Tageblatt” megválasztották az az actions comitét, a lap felügyelő bizottságot a szerkesztőt a dolgozó társakat. Most aztán jer „Kronstädter Zeitung” te, kinek egyik hőse magyar származású pütkerezi eredeti csángó vagy se, a kinek nagyapja még apácza magyar luth. lelkész volt s a ki most másodizigler már olyan tulzó szász vagy!

Egy szász ösmerősöm beszélt ezt így el nekem a közüti-vasut egyik kocsijában, a ki maga is a feketé-párthoz azz azhoz tartozik, a mely febr. hó 15-én arra szavazott, hogy a szász képviselők maradjanak csak benn a szabadelvű kormánypartban, mert jobb ez nekik így, nem kell nekik mondásen viszály se háborúság. Ők békés polgárok akarnak lenni és szépeu kieszközlőni a kormánytól a mit lehet, a mire szükségés lesz. Így beszélt és én így kaptam leide.

Mert ám furcsa helyzetben vagyunk ma mi itt, brassói magyarok. Megirtam, hogy hogyan tractált az itteni független (?) magyar lap minket. Hanem 48 óra alatt ő is köpenyt fordított és szelidebb hurokat kezdett pengetni tisztességes hangon R. ur tollából.

Hanem nem erről akarok én, a vén tanító, írni, a ki angolul szeretnék tudni, de csak cigányul tudok. Tehát kérem vén cigány tanító. Arról akarok írni legelsőbben is, hogy voltaképen volt-e arra szükség, hogy itt nálunk a szász választó-polgárok két pártba szakadjanak, egymást ütni kezdjék, úgy, hogy a mi hátunk is meg fogja érezni?

Ha a feketék mögé állunk, úgy a zöldek fognak ütni minket is, a mennyire a feketék háta mögött elérhetik a magyar intéző bizottságot. Ha a zöldek mögé buvunk, akkor nemcsak a feketék, de még a megye főnöke és ennek tollasai is megtanítanak minket becsültre. Elöl tűz, hátul víz! Volt-e nekünk erre szükségünk? Dehogyan volt! Hogy kerültünk mi ebbe a veszedelmes helyzetbe? Ugy, hogy ezeltől félévvel olyan vigan voltunk, midőn csupán egy magyar szavazott bizalmatlanságot a főispánnak, testvéri béke uralkodott közöttünk, szászok és magyarok között s ma két táborban állunk. Ma nem egy magyar, hanem 4—5 száz száz választó nem pártolja azt, a mit testvérei és a kormány itteni legelső közege szívvel, lélekkel óhajtanak.

Honnan e nagy változás egy félév alatt? Onnan, hogy a mialatt a főispán az addig általa alig számbavett itteni magyarságnak kedvébe kezdett járni, többeket meglátogatott, pártfogásukat megköszönte, a mit helyesen cselekedett, azáltal a szászok egy jelentékeny részét kicsinyelte. Még a február hó 15-iki gyűlés után sem vették őket komolyan, azt írták a kormányparti lapoknak innen a sugalmazott pardon! a jól értesült levelezők, hogy nem kell annak a zöldségnek e k valami komoly jelentőséget tulajdonítani.

Ime, még csek hat hónapja a nagy bizalom nyilváníatásának és ma! Welche Wendung!

Bizony komoly számba kellett volna venni a „Kronstädter Zeitung” híveit korábban: Ma már azonban késő, mert a zöldek is naggyűlést fognak tartani a jövő héten.

Gyűjtük ők is a munitiót Gött és Alexi nyomdászok nagy lelki örömeire.

De mit is akarnak voltaképpen azok a zöld szászok? Summi egyebet mint a feketék. Az egyik is a másik is csak a kormányt akarja konzessziókra hajlandóbbá tenni.

Az egyik így okoskodik: Ha a kormányt támogatjuk, hamarabb célzt értünk. A másik így szól: Ha pártunkivüliek lesznek képviselőink, kényszerítar fogjuk a kormányt a nekünk előnyös engedményekre. Hogy melyeknek van igaza, azt a jövő fogja megmutatni.

Szalonnát akart egyszer enni a cigány. Felment egy hatalmas késsel a hiuba, de a mint a szalonába akarta vágni kését, supp! bele esett a szobba közepébe, a hol a házigazda csendesen üldöglé, várva a kedves vendéget.

„Serenesés jó estét kívánok a tekintetes urnak! Csókolom kezsit lábát!” Jó estét moré, hát te hol jársz? „Hát istálom ide akartam jönni, de elviesztettem az utat.”

A zöldek tévesztették-e el az utat? Akkor a gazda ügyeljen a szalonájára!

Kossuth-gyász.

Budapest, márc. 10.

A fővárosi polgárság körében mozgalom indult meg Kossuth Lajos halála évfordulójának megünneplésére. E célból szervező bizottság alakult, mely megtevén a kellő előkészületeket, vasárnap délután 2 órára alakuló gyűlésre hívta meg a főváros hazafias polgárait.

A József-köruti „Halász” vendéglő termei ez alkalommal zsufolással megteltek résztvevőkkel, kik között a polgárság minden rétege volt képviselve. Országgyűlési képviselők, előkelő polgárok, hírlapírók, hivatalnokok, egyetemi polgárok együtt tanácskoztak a kisiparossal és munkásokkal.

Az országgyűlési és negyvennyolcas párt mindkét árnyalata képviselve volt a gyűlésen és pedig a Justh-frakció Lakatos Miklós és Illyés Bálint, az anyapárt Bartha Miklós, Kun Miklós és Szederkényi Nándor országgyűlési képviselők által. A gyűlést Lakatos Miklós, mint a szervező bizottmány elnöke, nyitotta meg hosszabb beszéddel, mely után Illyés Bálint országgyűlési képviselő jelentette be a Justh-Eötvös-párt csatlakozását a mozgalomhoz.

Ezután Szederkényi, Nándor nagy tetszéssel fogadott lelkesítő beszédben méltatva az ünnepély fontosságát, bejelentette a függetlenségi és 48-as párt részvételt. Az előzékeny elhangzása után Bottlik József jelentette be az egyetemi ifjúság csatlakozá-

sát, kijelentve, hogy az ifjúság addig külön ünnepséget akart rendezni, most azonban mivel látja, hogy a vezetés nem egy párt frakció, hanem az egész függetlenségi és 48-as párt és a polgárság kezében van, szívesen csatlakozik a mozgalomhoz.

Az egyetemi ifjúságon kívül még 18 asztaltársaság, számos különböző társadalmi és humanitárius egyesület és munkás-testület jelentette be már eddig is részvételt úgy hogy bizonyosra vehető, hogy a gyászünnepély a nagy temetés méltó pendantja lesz. E bejelentések után az ünnepély módjait határozták meg.

E szerint nagy gyászmenetet fognak rendezni a temetőbe zenével és fáklyákkal, a sírnál pedig alkalmi beszédeket mondanak és letesznek a résztvevő egyletek koszorúit.

Az ünnepély idejéről, nehogy a napi munka gondjai különösen a munkásoktól a megjelölésben akadályozzák, március 24-ét, a halál évfordulóját követő legközelebbi vasárnapot tűzték ki. A gyűlékezés helye és órája még nincs meghatározva, e tekintetben a legközelebbi gyűlés fog dönteni. A rend fenntartására az egyetemi ifjúságot és az önkéntes tűzoltóegyletet kéri fel.

Dr. Takács Zoltán indítványára elhatározták még, hogy fellelík a háztulajdonosokat, hogy 20-tól 24-ig házaikat gyászdiszszel ékesítsék fel.

Végül a tisztakart alakitották meg és pedig elnöké megválasztották Bartó Miklós, Szederkényi Nándor, Pázmány Dénes, Lakatos Miklós és Illés Bálint országgyűlési képviselőket, Kreith Béla grófot, Hegedűs Istvánt, Bottlik Józsefet és ifj. Máthos Ferenczet, jegyzők lettek pedig Baross János, Pálffy Ferenc, Burg Kornél, Lipták Lajos és Lunce Ernő. Erre az elnök a következő ülés idejéig a hó 14-ének esti 8 óráját tűzvé ki, a gyűlést berendezte.

A theol. akadémiára tett alapítvány.

Nagy-Enyed, márc. 10.

Enyed városának a közművelődés céljaira tett szép alapítványáról kívánom a közönséget értesíteni.

Már ezelőtt 6 évvel 1500 forintot ajánlott fel a város lelkes közönsége a Bethlen-kollégium 5-ik theol. tanszékének javadalmazására; ezt azonban a kerületi közgyűlés nem fogadta el, s így megfosztotta a tanintézetet 30 ezer forint tökéti képviselő alapítványtól.

Most az egyházkerület elvett az iskolától régebben részére megszavazott 1000 forintot, mely a theológus ifjak konviktusának fenntartására volt rendelve és pedig már újított kezdve, mikor 33 ifju napi szükségleteit kellene belőle fedezni. Ezt a jogtalanul elvont 1000 forint pótolja az alábbiakban közölt új alapítólevél. Ime, a teljes szöveg:

A Bethlen Gábor által alapított kollégium több mint 200 év óta áll fenn Nagy-Enyed városában. A kollégium szervezetébe be van illesztve jelenleg egy jól rendezett elemi iskola, egy teljes néptanítóképző, egy főgimnázium és az erdélyi ref. egyház theológiai akadémiaja. A kollégium koronája, betetőzője a theol. akadémia volt mindig; ez adta meg a kollégiumnak főiskolai jellegét. Ilyen szervezetben teljesítette a Bethlen-kollégium közművelődési és hazafias hitvallását városunkban és erdélyi hazafiságunkban. Hatása és híre sokszor az ország hatá-

rán is túl terjedt. Ezen kollégiumban volt az erdélyi reform. egyháznak is egyetlen papnevelő intézete, mióta a felesleges theol. szeminariumok egy akadémiaiában összpontosítottak. Az erdélyi ref. egyház mostani papsága ezen intézetben nyerte tudományos és hazafias kiképzését — egészen a kollégium költségén.

Azonban a közlebbi évtizedek alatt felmerült azon törekvés, hogy a theológiai akadémia tétessék át Kolozsvárra. Ezt a törekvést megakadályozta ugyan az egyházkerület tekintélyes többségének azon meggyőződése, hogy a reformált papok képzésének mind tudományos, mind hazafias nemzeti feladata Nagy-Enyeden, déli Erdély magyarságának ezen őrhelyén, sikeresen megoldható. Ezen törekvést az egyházkerület törvényhozása, nézetünk szerint szükségtelenül, 1889-ben elhatározta, hogy Kolozsvárt is theol. akadémiát állít fel és azt 1895-ben megnyitja A Bethlen-kollégium theol. akadémiaja érintetlenül hagyott ugyan a határozatban, de az egyházkerület megvonta attól azt az 1000 forint segélyt, melyet a theol. tanulóknak conviktusára addig adott.

Ebből és azon körülményből, hogy a Bethlen-főiskola theol. akadémiaján halálra folytán megürült tanszékek betöltése az igazgatótanács részéről akadályokba ütközik, Nagy-Enyed város képvisellete azon aggodalmat meríti, hogy az egyházkerület főhatósága az enyedi theol. akadémiát rendeltetés szerinti fejlődésében megakart gátolni és a papképzés folyamatát ezen kollégiumban megakartja akasztani.

Nagy-Enyed város képvisellete meg van győződve, hogy a Bethlen-kollégium theol. akadémiaja most is hivatva van hazafias tanszékben nemzeti és kulturális missziót teljesíteni, meg van győződve, hogy erre csak teljes kollégium képes; és tudja azt, hogy az alapító fejedelem és az országos törvények értelmében ezen missziót a kollégiumnak teljesíteni kell. Ezen okokból folyó évi február 22-én tartott ülésén minden szavazattal, egyhangúlag azon határozatot hozta, hogy a Bethlen-kollégium theol. tanuló ifjúságának konviktusától elvont egyházkerületi segély helyett mindaddig, amíg a theol. akadémia Nagy-Enyeden fennáll, évi 1000 forintot veszen fel költségvetésébe és azt a konviktus számára a főiskola pénztárába fizeti. E egyttal megtette a szükséges lépéseket az illető hatóságnál, hogy ezen határozata jogerőre emelkedjék.

Nagy-Enyed város képvisellete bíz a törvény erejében és a törvény őreinek a az egyházkerületi közgyűlés képviselőinek kötelezettségében és reméli, hogy a főiskolát megvédi olyan támadások ellen, melyek jogai megsértésére irányulnának. A maga részéről pedig kijelenti, hogy hatáskörében ezen jogok védelmére magát is hivatottnak és kötelezettnek érzi.

Ezen nyilatkozatunkat hazafias tüdővéllet és azon kéressel küldjük meg, hogy hatáskörében a Bethlen-kollégium theol. akadémiajának jogai védelmében közreműködni szíveskedjék.

Nagy-Enyed város képviselőtestületének 1895. február 22-én tartott gyűléséből.

Kovács Gyula,
polgármester.

Horváth József,
főjegyző.

A székely föld népe, kincsei, ipara és kereskedelme.

A székely nép.

(Folytatás.)

Székely kérdés nagyon sokszor került már napi rendre. Felszínre hozta a székelyek nyomorúsága, a székelység kivándorlása. Ilyenkor mindig fogott egy csomó tinta. Írtak egy sereg felterjesztést. Kergették egymást a leiratok és a gyors üzenet váltások a dróton. Sok árkus papiros és sok hírlap telt meg székely-mentő gondolattal. Mindenik telis-tele volt a magyarság megvédésének, a haza megmentésének bombasztjaival.

Tele volt egy csomó statisztikai számjeggyel is, a mitől különben (s előre bocsánatot kértünk) a mi ezikk sorozatunk sem lesz megővhető.

Az akció megindult mindig. A székelyeket utaztatták jobbra, utaztatták balra, hogy foglalkozást adjanak nekik s hogy elejét vegyék a kivándorlásnak, a nyomornak.

A király-erdei talpfák mellől megugrottak a komék, mert még nagy apjuk sem látott olyat, hogy a fát hosszúra fűrészeljék.

A vasuti munkálatoknál szintén nem tudtak meggyökeresedni.

Pár év előtt találkoztam Felsőzsi ipar felügyelő urral. Beszélgettünk sokat a székelyföldi ipar viszonyokról.

Értesültem tőle arról, hogy nem mindentől felül meg a várakozásoknak az a nagy áldozat, a melyet az állam hoz a székelyföldnek a végből, hogy a kézműipart felvirágoztassa.

Sok mellékkörülmény került még szünyegre, a melyek tárgyalása e szükkeretű közleményekbe nem illeszthető be.

De tanulságul jók voltak arra, hogy meggyőzzenek, miképpen a székelyekben van a hiba, hanem a rendszer nem volt az ő egyéni sajátosságainak megfelelő.

Ezt nem szabad ám szem elől tévesztetni. A székely kérdés olyan, mint a Kolumbusz tojása. A tojást senki sem tudta a hegyére állítani. Kolumbusz tudta. Oda ütötte a hegyet egy kis asztalhoz s a tojás megállt. Erre az asztalnál levők mindenike azt mondta, ezt én is megtudtam volna csinálni.

A székely közgazdasági viszonyok csak ilyen egyszerű elmélettel, Kolumbusz-tojása módjára oldhatók meg előnyösen. Tanulmányozni kell az egyéni sajátosságokat, hajlamokat és ehhez illeszteni az alkotást, a melylyel egyuttal ily módon nemzeti ügyet is szolgálunk.

Kittinő alkotás erre az algyógyi székely földmives iskola. Ez megfelel a székelyek sajátosságainak, megfelel hajlamaiknak. De ez csak egy. Ilyen irányban, ilyen rendszerrel kell tovább haladni a kézműipar terén is.

Egy nyáron a borszéki fürdő környékén jártam. Bepillantottam az üveg-hutába is. Meglepett az, hogy mind bevándorlottak foglalkozni üveg gyártással. Gy.-Remete felé visszatértem alkalmával kérdem a székely fuvarost.

— Maguk miért nem dolgoznak az üveg-gyárban?

— Mik és dolgozunk bozskorban és harisnyában és a szántásnál, a mikor itt az ideje, de a gyárba nem megyünk, mert ha felveszünk a kék inget, kicsúfol a familiánk.

Ez az oka, hogy nem értékesíti munkabírást a székely nép a borszéki üveg-gyárban.

Egy alkalommal egy székelyföldi város kereskedésébe toppan be egy székely asszony. Meg látott a kirakatban egy szép abroszt, melyet Csehországban szőttek; kérte a segédet mutassa azt meg neki.

A segéd elbeteleszi. A székely asszony nézi a színeket, számba veszi a sávok beosztását, számolja szálakat, e munkaközeben felnéz a mennyezetre és kombinál.

Végre megköszöni az abroszt és viszsza adja.

A segéd kétségbeesetten kérdé, hogy talán nem nyerte meg a tetszését és azért nem akarja megvenni?

— „Nem ott a hiba, mondja az asszony, hanem ezt otthon én is megtudom szőni.”

Pár hét múlva csakugyan behozott a kereskedésbe néhány, a betanult minta után készült abroszt. Egymás mellé állították s alig lehetett megismerni, — melyik készült Csehországban, s melyiket csinálta a székely asszony.

KUSZKÓ ISTVÁN.

(Folyt. köv.)

Hó, jég, szemét.

(Egy kis köztisztogatás.)

Ezek szerint csak a város egyharmad részének, t. i. 20 négyzetméternyi utcait területeknek (szekérut és járda) a takarítása szeméttől, hótól, jégtől egész éven át 36.000 forintba kerülne. Ismeteltem ki kell emelnem, hogy csak a Belváros összes utcáit és a külvárosok főbb közlekedési vonalait (teszem azt Kálmanostor, Alsószén-, London-, Párizs-, Sétátér-, Nagymalom-, Külmagyar-, Külközép-, Kultúrtáca-utczákat, valamint a Széchenyi és Trecsintereket) vettem tekintetbe. És itt ki kell emelnem azt a kiáltó igazságtalanságot, hogy ha a város közpénztárából takarítatjuk az utcákat, akkor joggal megkövetelheti a legutolsó külvárosi utca lakossága is, hogy azt az utcát is takarítsa a város a közpénztár terhére, mert abba a pénztárba, teszem azt éppen úgy befoly a Majális-, vagy Postakert-utca, mint a Főter lakosságának direkt, vagy indirekt adója. Végre pedig azt a közegészségügyi szempontot sem hagyhatom szó nélkül, hogy ha a belvárosi utcákat tisztán tartani hatósági feladat, talán éppen ilyen joggal lehet megkövetelni a köztisztaság ápolását a külvárosi részeken is.

De maradjunk annál, hogy a városi hatóság csak a belvárost és a külvárosok élénkebb forgalmu utcáit takarítsa, tehát csak ott gondoskodik a köztisztaság fenntartásáról. És ime az évi kiadás mégis megközelíti a 40.000 forintot.

Már most az a kérdés: van-e a városi hatóságnak erre a kiadásra födözete? Felelet: nincs. A köztisztasági kiadások födözésére ugyanis az 1895. évi városi költségvetésbe összesen 17.000 forint volt. (Itt megjegyzem, hogy a költségvetés kiadásai 16. tétele alatt 29 ezer forint szerepel ezen a címen, ámde ebből 12 ezer forint a magántelkek szeméthordására fordítottak.) Ebből a 17 ezer forintból pedig fizet a város:

I. Két felügyelőt 1 frt	
50 kr napi díjjal egész évre	1095 frt.
II. 16 utcásaprót havi	
20 frtjával, egész évre	3840 frt.
III. 14 utcásaprót a	
nyári 6 hónapra 18 frt havi bérral	1512 frt.
IV. A vásártérek seprése	
seprő (104 hetivásár 5 országos	
vásár alkalmával) általán	700 frt.
V. A vásártérek összesepert	
szemét elszállításáért	
általán egész évre	840 frt.
VI. Utcák és közterek rend-	
kiválti takarítására (hótól és	
szeméttől) napszámosokkal egész	
évre általán	3000 frt.
VII. Utcák és közterek öntözésére	
5 nyári hónapra	5000 frt.
VIII. Két ló-fogat fenntartás	
ára és kűlönfélékre	1178 frt.
Összesen	17165 frt.

Miként e részletekből látszik: az utczák szemét- és hótakarítására tulajdonképpen csak 12.165 frt áll a tanács rendelkezésére, miután a 17 ezerből 5000 frt utcaöntözésre megy föl.

Tehát, miként fennebb kimutattam, kellenie a város egyharmad része köztisztasági kiadásai födözésére egész évre 36.000 frt. És áll a hatóság rendelkezésére tényleg ennek éppen egyharmad része, t. i. 12.000 frt.

Méltóztassék ezek után a városi Tanácsot tenni! Méltóztassék napokint bevádolni a közvélemény előtt azért, hogy a város köztisztaságügyét elhanyagolja! És méltóztassék azt követelni a városi Tanácsotól, hogy egy ilyen rendkívüli tél után, a milyen ember emlékeztet őta nem volt, s a midőn az egész világra el van borítva az óriási hótömegekkel, miért nem takarította le a járdákról a havat és jeget azonnal, a mint a havazás megszűnt, hogy aztán egy-két nap múlva ismét ott legyen, a hol a mádi zsidó!

És már most azt kérdem: Loyalis eljárás-e, azért az emberemlékeztet őta nem tapasztalt mennyiségben leesett hóért s illetőleg annak el nem távolításáért ugyiszolva napokint tenni a Tanácsot? És tenni akkor, midőn pedig a hó eltakarítása iránt bármely városi képviselő tehetett volna indítványt a városi közgyűlésen?

Igen. Várom erre a megjegyzést, illetőleg szemrehányást. Ez a szemrehányás pedig az, hogy miért nem lépett ezzel az indítvánnyal elő a Tanács? Miért nem tette meg a javaslatot a Tanács, hiszen neki joga van, és kötelessége: a közgyűlésen a szükséges intézkedéseket kezdeményezni?

Erre is megvan nekem az egyszerű feleletem.

A jelenlegi tanács, mint talán méltóztatnak emlékezni, a mióta (1886.) a városi ügyek élén áll, igen sok alkotást és reformot inicizált; hogy többet ne említsek: azóta építették föl a közvágóhidat, berendeztetett az új állatvásártér, gránittal kiköveztetett a Nagy- és Hid-utca (azelőtt járhatatlan volt), fölépítették a két vashíd (ez által a Széchenyi-tér és a Kégy-utca egészen nagyvárosias fejlődésnek indult) egyes utcák rendeztetek és kinyitattak (Rejtekt-utca, Bethlen-utca, Fogoly-utca, a külmagyar-utca ev. ref. theológiai intézet melletti út-utca, Jókai-utca, (Nem-

Szerelmem, én töltöttem néhány komoly órát azoknak a tanulmányozásával, de nem állítom, hogy megértettem volna azokat.

Vajon van olyan ember aki meg érti? És ekkor Keatsnek vagy Wordsworthnak egy kőtetét kivette, egy kevés ideig lapozgata és aztán azt mondotta, hogy azok a költemények nagyon is szépek.

— Melyiket szeretted jobban Keats, vagy Wordsworthot? — kérdezte Adrián.

— Nem tudom, — mondá Helén, kérdő tekintettel nézve fel rá, hogy lássa, hogy a kettő közül melyiket kellene mondani. Mind a kettő oly kedves. Keats gyönyörű — de Wordsworth — Wordsworth. Nem, én nem tudom méltánylalom kifejezésére a helyes szavakat megtalálni, de költeményének a hatását tudom érezni.

És Adrián úgy fogadta el az ilyenféle nyilatkozatokat, mint egy olyan szellemi eszszeneziának a kifejezését, mely nem összpontosított beszédbe.

E délután Helén egészen egyedül volt a könyvtárban, Adrián Exeterbe utazott, hogy ottan egy pár lovát nézzen meg az anyja számára. Csak ebédre vártak vissza. Lady Belfield főfájáról panaszkodott a villásreggeli után és a szobájába ment lefeküdni. Az utóbbi időben rossz éjszakák voltak és szükösége volt a nyugalomra. Ez álmatlan éjszakának igen messze — Monte-Carloban volt az oka. Az anyja tele volt aggodalommal az ő könnyelmű fiatalabbik fia felett, kinek megnyujtott távolléte valamiféle bajt jelenthetett.

Ez a délután zord idő volt és hideg — s koronként megeredt az eső. Helén feltette magában, hogy bent tölti a napot. Abban a kedves régi szobában fogja magát mutatni, felkutatva és megnézve mindent, mint egy kíváncsi gyermek.

(Folytatás köv.)

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1895. Március 12.

Hasonló és nem hasonló.

REGÉNY.

M. E. Brádtól.

Két kötetben.

Fordította: Amica.

Első kötet.

VII.

Nem egészen elégedett.

(Folytatás.)

(25.)

— Ez önző elmélet, nemde!
— Én is azt gondolom; de én nyíltan beismerem, hogy önző vagyok. Az önzés egyike az én számos gyarlóságaimnak.
— Én nem akarom hallani, hogy te így beszélsz magadról. Én saját magadnál is is jobban ismerlek tégedet, — mondá Adrián gyöngéden és lehajolt, míg ajkaival az arany barna haját érinté.
— Ez a te részéről c-alódás. Te csak egy eszményi Helént ismeresz, egy saját képzeleted által alkotott hibátlan, minden ére-nyekkel felruházott Helént, kiben a nemes tulajdonságok és fenköli érzemények összpontosulnak. Én még csak vérokonasam vagyok a te Helénednek. Én tele vagyok hibákkal.
— Ugy hát minden hibáiddal együtt szeretni foglak. Elég sokkal bírok magam is, hogy azokat ellensúlyozzam.
— Nem Adrián. Neked csak három hibád van — három nagy hibád.
Nevezd meg azokat. Hadd tudjam a legrosszabbat.
— Iskolá Alapítvány

— Az első az, hogy nagyon jó vagy nekem. A második, hogy nagyon eszes vagy nekem. A harmadik, hogy nem vagy sportzman.

— A jóságom és eszességem könnyen lehet segíteni, miután azok inkább a te eszményi Adriánodnak a tulajdonságai mint az enyimek.

De félek, hogy soha sem lesz sportzman belőlem.

— Szerettem volna, hogy a férjem kutyákat tartson, és egy hét alatt legalább négyszer vadászson, — sohajta Helén egy olyan gyermek duzzogásával, a ki valami szé-lyében meglelt gátolva.

— Édesem én soha sem lehetek tipikus Angol Squire; és azt sem engedhetem meg az általam szeretett feleségnek, hogy napjaink felét, és minden gondolatát vadász területekre pazarolja. Helén, én azt kívánom, hogy a te életedet megosszam; nekem egész nap szükségem van a te társaságra — lel-kekre, szívedre, minden gondolatodra és sze-szélyedre. Én egy gondolatodot sem akar-nám a lovakra és kutyákra vesztegettetni.

— Én úgy növekedtem, hogy négy-lábu barátaimmal többe gondolkjak mint más-sokkal.

— Talán soha sem volt olyan barátod, a ki úgy szeretne, a hogy én szeretlek. Helén az ilyen barátság követelő. És áldozato-kat kíván.

— Valóban? — Jó, egy szegény ir-földi leánytól, nem nagy áldozat a te felesé-gednek lenni, és ilyen szép régi házban lakni. Ámbár, ez nem lesz az én házam! Én csak másodrangú személy leszek. Az első mindig anyád kell hogy legyen.

— Ugy-e nem bánod azt? — kérde Adrián.

— Bánom-e? — Nem, én imádom az

Ó annyira feletem áll, mint ha angyali teremtet volna. De azért én is lady Belfield leszek. Nem fog az különösnek látszani? két lady Belfield egy házban. Adrián, az évek fele részét Londonban és Párisban kell eltöl-tenünk. Nem szabad egész életünkben itt roz-szadásodunk.

— Te az ilyen életet rozsdásodásnak nevezed? — kérde Adrián gyöngéden.

A leány feje az ő tétlen nyugodott, szeméi felnéztek reá és a tűz homályos vi-lágában csillagként ragyogtak.

— Nem, ez tündérorság, álomország. De nem tarthat hosszasan — egy pillanatig sem tarthat tovább — mondá, a mint a fali óra tűtött. Már fél nyolcra és én ismét későn jövök le az ebédhez.

— Édes, ha teheted ne kés el. Ez az egyike azon kevés dolgoknak, mi az anyámat bosszantja.

Helén felbiggyesztette az ajkait, a mint a szobából kiszaladt. Ugy tetszett előtte, hogy elég sok minden van, a mi lady Belfieldet bosszantja. E szelid ladyt mindenféle rendet-lenség bántotta és Helén a rendetlenség sze-leme volt.

A folyosón, felutájában a szobájához az egyik szobaleánnyal találkozott.

— Maga az, Margaréta? — kiáltá. Jő-jön és segítsen nekem öltözködni. Ismét bor-zasztólul elkéstem.

Margaréta, alias Magda, a lady Belfield legutóbbi pártfogója volt, az az jó leány, a kit jótékonyaságból vett a házához. Marra-belle, nagyon tanulékonynak nyilváníttotta és ő maga vett fáradságot magának, hogy bizo-nyos házi kötelességekben oktassa. Az ő ter-ülete a felső emelet volt. Helén előtt, a ki az apátságba nem hozott magával szobaleányt, feltűnt a leány szépsége és szolgálatai igénybe vette. Margaréta sokkal értelmesebb és ügye-sebb volt, mint a milyenek általában véve a szobaleányok szoktak lenni.

— Szobaleányok szoktak lenni.

A Margaréta segítségével sikerült Helénnek két perczetel korábban jelenni meg a szalonban mielőtt a kulesár az ebédet jelen-tette.

VIII.

Egy gentleman sem cselekedett volna így.

Valentinól csak a legrövidebb levelek érkeztek az anyjához vagy Adriánhoz. Monte Carloban volt, galambokat löni, a verseny lovaglásban a mások lovát lovagolni s a gyönyör poharat az utolsó cseppig kitriteni, és az Apátságba vissza szándékozott térni, hogy az utolsó vadászatokban részt vegyen. Ennyi volt minden, amit róla tudtak, és most a vadászati idénynek szinte vége volt, tehát minden órában várhatták. A szobái készen voltak, a lovai szintén, és az ő lovászja min-dig várta.

Egy borult Februáriusi délután volt, és Helén egyedül volt a könyvtárban, az Adrián kedvenc szobájában, úgy szólva, életének a szentek szentjében, hol olvasott, gondolkodott, zongorázott, és azt az ő saját szent belső életét élte, melyben a háznép többi részének kevés közönsége volt.

Ez nem volt convencionalis könyvtár — nem olyan hely volt, hol a masszív könyves szekrények a szokásos könyvekkel lettek volna tele.

Ez félig zene terem volt, egy orgonával az egyik végén, és egy nagy zongorával a régi kandeló közelében levő szegletben. Adrián örökölte az anyjának a zene iránti szeretetét, és mind a kettőt, az orgonát és zongorát ját-szottta. A könyvek leginkább a saját gyűjte-ményei voltak, az újabb irodalmi termények-ből és több nyelvekből, és több nyelvekben.

— Te oly borzasztó tudományos vagy, — kiáltá Helén miután a német metafizikával telt pólczra pillantott. És te valósággal olvasod azokat a borzasztó unalmas könyveket?

Iskolá Alapítvány

Kolozsvárt, 1895.

zeti szállodánál), Rózs- és Belmonostor-utczák szöglete). Fölépítették: a katonai kórház, a lakatnyák, a ménlőistálló, a postapalota; lebontattak: a főtéri templom körüli épületek és a széchenyi-téri ronda házcsoporth, stb. stb. Fölépítették és részben kiterjesztették az egyetemmel szövetkező a meglevő vízvezeték s végre most van munkába véve ennek végleges kiépítése és a csatornázás.

Igaz: vannak olyan városi képviselők, akik folyton azt hangoztatják, hogy a mit ez a Tanács kezdeményezett, vagy végrehajtott, mind az: rossz, nem ér egy fillért és a Tanács ezekkel az alkotásokkal csak adóssá-gokba verte a várost; míg viszont mások azt münktől ország-világ hallatára, hogy a tñts. Tanács nem tesz semmit, nem kezdeményez semmit, nincs semmi ideája. Ez a két, egy-másnak homlokegyenest ellenmondó kritika a legjobban illusztrálja a helyzetet. Vagy tesz valamit a Tanács, reformál, kezdeményez, alkot, végrehajt; és ez sem jó, ez is csak ki-csinálással találkozik, ezért is csak elitélők és adósság-csináláslól beszélnek (mintha bizony pénz nélkül lehetne valamit alkotni!) Vagy nem kezdeményez valamit, nem áll elő a vá-rosi képviseletnek újabb reformmal, vagyis adósságcsinálást: akkor meg azt vetik a sze-mére, hogy miért nem kezdi el a szükséges intézkedéseket, a szükséges beruházásokat!

Hát száz szónak is egy a vége. A ki nincs megelégedve köztisztviselési állapotaink-al, annak tessék előállni és egy indítványt beadni a czentumpátterekhez, 10—15 % újabb városi pótdadó megszavazása iránt; haugyan van valakinek bátorsága ilyen indítvány meg-tételére! (Most 46% a pótdadó.)

Nekem részemről — nincs.
Csak ezeket akartam elmondani s bocsá-natot kérek, hogy — élni merészek.

SALAMON ANTAL.

Krasznainé.

1826—1895.

A kolozsvári nemzeti színházon ismét gyászlobogó hirdeti a veszteséget, mely az intézetet rövid időben immár harmadszor érte. Pusztai Béla után Osváth Gerő kisérték pályá-társai az önk pihenés csendes helyére és ma Krasznayné haláláról kell szomorú hirt adnunk.

Krasznainé legidősebb tagja volt a ko-lozsvári nemzeti színháznak, s talán a most működő magyar színészek között sincs senki, aki magasabb kort ért volna el állandó szin-padi munkában, mint ő, de művészi ereje az első, a fiatalok közzé emelte.

A kolozsvári színház sorsa az utóbbi évtizedek alatt sok változáson ment keresztül. A gyakran változó igazgatóság gyakran vál-toztatta a színház tagjait is, de soha senki-nek sem jutott eszébe az, hogy Krasznainé-nak felbontsa szerződését. Ő állandó hiva-maradt a színháznak és állandó kedvence a közönségnek. Sőt a mi szintén érdemszám-ban megy, kedvence volt pályatársainak is, kik valamennyien „Mimi néni”-nek nevezték. Olyan volt, mint egy áldott lelkű nagymama, a ki ragaszkodó szeretettel csügg az óvén. Pálya-társai mindig a legnagyobb tisztelettel ragasz-kodtak hozzá.

Mikor „Mimi néni” megjelent a próbán a nők többnyire kezest csókoltak neki, mintha egy igazi nagymama lett volna. Ő meg gyöngéd szeretettel állt szóba mindig az utolsó színész-gyerekkel is s soha sem érezte senkivel, hidegséget vagy neheztesét, mert hiszen Mimi néni nem is tudott nehezteni soha senkire.

A színpadon pedig az ő szerepkörét ritka művészettel töltötte be. A magyar nagyszony-ok tipikus személyesítője volt s szerepeit egyéniségének minden szeretetreméltóságával felruházta.

Immár egy egész nemzedék nőtt fel Kolozsváron, a ki kora gyermekségük óta látták Krasznainét a színpadon, a hol ő min-dig olyan kiváló sikerrel állta meg helyét, hogy valahányszor mást láttunk az ő szerep-körében fellépni, önkéntelenül eszünkbe jutott a Krasznainé utólrhetlen művésze. Annaira megszoktuk őt az öreg magyar asszonyok alakjában látni hogy szinte üresnek tetszett a színpad, míg betegsége alatt mással kellett őt helyettesíteni.

Ki ne emlékeznék az ő nagymamáira hazsártos asszonyaira, vagy azokra az alaki-tásaira, melyekben egy vén asszony hűségét és nagyra vagányt mutatva be pompás ki-vitelben. A „Tolonecz”-ban ő teremtette meg csak igazán Konráné szerepét. Az ő művé-szete gyakran kicsiny, alig pár szóból álló szerepből is egy egész jellemet tudott ki-domborítani. Példa erre a „Falu rossz”-ban az a paraszt asszony, a ki Finum Rózsival összetűz.

Krasznainé e pár szó szerepében is mindig zajosn meg tapsolta a közönség.

A hatást mindig azért tudta olyan biz-tosan elérni, mert nem kereste és azért ha gyott állandó nyomokat azok lelkében, akik látták, mert mindig igaz és mindig természe-ses tudott tenni. Kiválóbb szerepeit ha felsor-rolnók, hasáboakat kellene összeírunk, mert Krasznainé majdnem minden szerepből ki-válólt alkotott s közvetlensége által nyerte meg a néző közönség tetszését.

Most már betöltetlenül maradnak sze-repei és bizonyára még sokáig jut eszébe a kolozsvári közönségnek Krasznainé nagy és kiváló művésze, valahányszor az ő szerepeit látjuk a színpadon.

Krasznainé ezeltől pár hónappal kezdett betegeskedni. Egy néhányszor betegségét meg-előzőleg már panaszkodott előadás közben is, hogy rosszul érzi magát. Azután ágyba dön-tötte betegsége és többé nem kelt fel. Teg-nap f. hó 11-én délután csendesen elhunyt buza-utczai lakásán.

A színészetet már gyermekkorában kez-dette. Atyja: Kőrösi J. maga is színész volt és színigazgató s így a kis Mari már korán lépett a világot jelentő deszkákra.

Először mint kitiűnő naiv színésznőt is-merték az első rendű vidéki szintársula-toknál, — később mint népszínműnekesnő aratot jelentékeny sikereket. Ebben az idő-ben ment férjhez Filipovics népszínműnekes-hez és a kolozsvári közönség is mint népszí-műnekesnőt ismerte először meg 1852-ben. A „Huszár-csiny”-ben Marcsa szerepét játszta és lóháton ugratott a színpadra zúgó tapsok kíséretében. Ekkor az aradi és kolozsvári daltársulat tagja volt — majd 1854—55-ben Károlyi Lajos igazgatása alatt volt színházunk tagja. 1856-ban pedig Gyulai Ferencz szer-ződött, mint népszínműnekesnőt és a kö-zönség kedvencét.

Ezután megvált a kolozsvári színházról és egészen 1871-ig vidéki társulatoknál mű-ködött. Ekkor újra visszaszerződött a koloss-vári színházhoz és többé nem is vált meg attól. Krasznai Miskával 1876-ban esküdött meg s ettől fogva mint kiváló anyasziűnő és komika ismeretes előtűnt. Azt a szerep-kört, a melyet elfoglalt mindig kiváló mű-vészettel töltötte be.

1894. április 19-én ünnepelte 50 éves színészi pályájának jubileumát „Farsangi is-kola” című vígjátékban. A kolozsvári közön-ség szeretetének minden jelével elhalmozta, gyűjtéseket rendeztek számára, ünnepelték és Krasznainé még jó egészségben élvezhette munkálkodásának szép sikerét.

Jubileumát egy évvel sem élte túl. El-költözött oda, hol nincs taps, nincs babér, csak csendes pihenés. De emléket meg fogja őrizni a magyar színművészet története és szeretettel gondolnak rá azok, a kik annyit gyönyörködtek művészi alkotásaiban.

Krasznainé temetése holnap f. hó 13-án délután 3 órákor lesz buza utczai lakásáról. Temetése alkalmával koporsóját a színház eloibe viszik, a hol Ditrő Mór igazgató vesz végbucsat a megboldogultól. Innen viszik a köztemetőbe, hol a sírnál ismét egy pálya-társ tart felette rövid beszédet.

A boldogultat Kolozsvár közönségének részvéte kíséri sírjába. Pihenjen csendesen!

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, március 12.

— **Virágbazár.** Szokatlanul élénk volt a tegnapi virágbazár. Kolozsvárnak a jóté-konyczélt pártoló közönsége mind együtt volt a Redout odon falai között. A szépen sike-rült hangversenyt Jurassi Berta k. a. gyö-nyörű zongora játéka nyitotta meg, melyet Jelkovits Salamon precise hegedű-játéka és Schlauf-Bella k. a. szép sikerrel előadott énekszáma követett. A hangversenyt a Tri-angi Elise gróf kisasszony által előadott za-matos magyar népdalok fejezték be, melye-ket a közönség megújuló tapsai között két-szer is meg kellett ismételnie. Hangverseny után tánczra kerekedett a fiatalság s a leg-jobb hangulatban tánczolt egész éjjelig.

— **Itthon.** Az Itthon rendes szerdai összejövetelét holnap este 7 órákor a szokott helyen (Bánffy palota) tartja.

— **Györfy Gyula,** országgyűlési képvise-lő tegnap Kolozsvárra érkezett s elnököl-t az erd. róm. kath. státus igazgató-tanácsának rendes havi ülésén, mint annak alelnöke.

— **Baleset.** A belközép utczában a ti-voli átjáróktól a régi posta épületig tartó vo-nalon a csatornák vasrúcszatai be vannak esve, itt ott a járdá kövek is kidőlték. Fel-szólaltunk több ízben a járdá helyreállításá-t tekintetből. — Felszólalásunknak nem volt semmi eredménye, habár a hatóság ki-küldöttje egy utca seprővel egy óra alatt a járdát helyre hozhatta volna. Most

arról értesítenek, hogy egy szegény asszony elisklott, bele lépett egy ilyen csatornába s a járó kelők kellett, hogy kiemeljék s az esés következtében alig birt hazavánszorogni. Kérdeztük: a hatóság bejárja, míg nagyobb szerencsétlenség történik s csak azután szán-dékozik intézkedni?

— **A kérészetzi egyesület** évi rendes közgyűlése folyó hó 10-én tartatott meg a tagok élénk érdeklődése mellett. A választ-mánynak már között előterjesztését egyhan-gulag fogadták el s megbízták azt a felter-jesztések megtételével. Fölhatalmazást nyert a telepíazgató a tavaszi munkaprogramm fogatnba vételére s megbízott az elnökség, hogy a millénári kiállításra a bejelentéseket tegye meg. Jegyzőkönyvi közzönet szavazta-tott buzgó működésükért Walz Lajos tele-píazgatónak és Bíró János pénztárnok-nak. Végül elfogadtattott dr. Haller Ká-roly elnök indítványa az alapszabályok mó-dosítása iránt a szervezetre vonatkozólag.

— **Felolvasás.** Az egyetemi kör jogi szakosztályának holnap d. u. 5 órákor tar-tandó gyűlésén, a melyen több egyetemi ta-nár is jelen lesz, Grátz Gusztáv fog fel-olvasást tartani a halálbüntetéséről, Vendége-ket szívesen látnak.

— **Az egyetemi kör estély.** Ez idény sorban, de nem rangbau utolsó mulatsága előreláthatólag a jelen hó 23-ára kitűzött Il-ik egyetemi kör estély lesz. Még egyszer össze fog gyűlni Kolozsvár legszebb közön-sége a Redoute termeibe és még egyszer ki-fője venni részét a tánczról. Az estély előtt egy kis hangverseny lesz, a melynek eddig biztos és kimagasló pontja készült, megemlít-hetjük dr. Gyulai Farkasné hegedűjátékát és Heldenberg Adél k. a., a bécsi konzervatórium egyik legkiválóbb növendékének és helybeli zongoratanítóné zongorajáté-kát. A meghívókat most nyomtatják.

— **A kereskedő fiatalág** szombat-on igen sikerült mulatságot rendezett a Köz-p. szálloda dísztermében a társulati könyvtár-járára. Az estély kitűnően sikerült s a haj-nali órákban ért véget; ott voltak: Asszon-yok: Demjén Agostonné, Dali Mihályné, Farkas Jozsefné, Flóra Gyuláné, Hancz György-né, Jékay Edéné, Károli Józsefné, Klatrobtz Jánosné, Lászlóczy Péterné, Lengyel Boldi-zsárné, Piger Jánosné, Piger Teréz, Seemann Józsefné, Szász Ferenczné, Veress Dánielné, Virágháti Béláné, Tasnik Lajosné. Leányok: Baumann Károlin, Demjén Lujza, Demjén Anna, Dali Vilma, Ferenczi Kata, Ferenczi Erzsí, Feszt Irén, Hancz Margit, Jung Eliz, Jékay Iluska, Kántor Gizi, Krasofszki Rózsika, Károlyi Giza, Lászlóczy Giza, Lengyel Lóri, Lengyel Teréz, Piger Ilona, Rosenber-ger Etns, Seemann Erzsí, Seemann Anna, Szász Erzsí, Szabó Erzsika, Turavits Emma, Tasnik nőv., Virágháti Juliska, Veress Gizike, Zágoni Irma.

— **A mensa academica** hmanus cél-jára újabbán adakoztak: Dr. Cserép József aradi tanár ivén: Kövesdy Ignác 1 frt, Kör-mendy József 1 frt, Tájtly Jenő 1 frt, Csik Alajos r. k. pap 2 forint, dr. Virágh László ezredorvos 1 frt, Aradi polgári takarékpénz-tár 5 frt, Pless Mór 1 frt, dr. Cserép József 2 frt, Neuman testvérek 10 frt, Weidenfeld Lajos 2 frt, Heinrich Sándor 2 frt, Arad-csánádi takarékpénztár 5 frt, Aradmegyei takarékpénztár 5 forint, Aradi első taka-rékpénztár 5 forint, Aradi ipar- és nép-bank 5 frt, Neuman Károly 1 frt, Székely Salamon 1 frt. Összesen 50 frt. — Medreczky István ivén Ungvárról: Fülöp Árpád 1 frt, Nátoly Antal 1 frt, Haraszty Gyula 1 frt, dr. Landos István 1 frt, dr. Fibiger Sándor 1 frt, Medreczky István 1 frt, Medreczky Ist-vánné 50, Medreczky Istványa 50 krt. Ösz-szesen 7 forint. — Salacz Gyula aradi pol-gármester ivén: P. P. 1 frt, P. S. 1 frt, dr. Steinhart N. 1 frt, dr. Barabás N. 1 frt, Olvashatlan aláírás 1 frt. dr. Tolnai N. 1 frt, Meinitor Felix 1 frt, dr. Wittstler N. 1 frt, Frene N. 1 frt, dr. Strinitzer Pál 1 frt. Összesen 10 forint. — Striegl József gyűjtése: helybeli kalasantineumban január, fe-bruár és március hórl 11 frt 30 krt. Hild Gyula cs. és kir. altábornagy adománya 10 frt. Varga József ivén Kézi-Vásárhelyről: Varga József 1 frt, Kézivásárhelyi majos-sági-pénztár 2 frt, Bátfia város közönsége adománya 10 frt. — Fogadják a nemes ada-kozók a bizottság köszönetét.

— **Márczius 15. Sz.-Krasznán.** Az „Olvasó-Egylet”, mint minden évben, úgy az idén is kiküldötte a márcz. 15. ünnepélyt rendező bizottságot. A bizottság Lázár Gypa elnöke alatt, Tolokán Miklós, Vargha Gyula, Sarkady Gyula, Madarász Imre, legújabb beteg Márton tagokból alakult meg. Következő felhívást és programot bocsátotta ki: Nemzeti ünnep! Polgárok! Ismét itt van már-czius 15., nemzeti ünnepünk napja; ez az a nap, mely bennünket egyenlőké, szabadokká, testvéreké tett. Jöjjetek ti is, hogy megmutassátok azt, hogy méltók vagy-tok apáitokhoz! Az ünnepély a község háza-gytermében 1895. márcz. 15. délután 2 óra-kor fog megtartatni, a következőkkel: 1. „Talpra magyar”, éneki a dalkör, 2. „Sza-valat”, előadva Farczady Sándorné urnő által, 3. „Ne sirj, ne sirj Kossuth Lajos”, előadja a zenekar, 4. Alkalmi felolvasás, Far-kas István által, 5. „Népdalok”, czimbalom, hegedű-kísérettel, előadják: Lázár Iduska k. a. és Farczady Sándor, 6. „Szavaltat”, előadja Fülöp Lajos, 7. „Himnusz”, éneki a dalkör, 8. „Hunyadi-induló”, előadja a zenekar. Az önkéntes adakozásból befolyó összegből a za-badosgharaz iratai, mint ama nagy napok örök tanui, fognak beszerezetni.

— **Panaszt** vettünk, hogy Gyalu és Fe-nes között az ország útja annyira el van ha-nyagolva, hogy a közlekedés nagy nehézsé-gekbe ütközik. Ajánljuk e mizeriát az ille-tékes hatóság figyelmébe.

— **Ingyenes előadások** utolsó előtjéjét a bizottság vasárnap d. u. 3 órákor tartotta meg szépszámu hallgatóság jelenlétében a vá-rosház gyűléstermében, mely alkalommal dr. Szádeczky Lajos egyetemi tanár tartott sza-bad előadást a czehek történetéről Magyarországon. Előadó előadásának tárgyát két részre osztotta: szözlött először a legrégibb kortól mostanig terjedő iparfej-lődésről s végül magáról a czehekről. Nagy Lajos királyunk volt, ki első sorban rendezte a czeheket, melyeknek igen érdekes s ma már fenn nem állítható szabályai közül több lett fölemlítve előadó által. Zsigmond s az igazságos Mátyás uralkodása alatt történt és az ipar fejlődésére vonatkozó dolgok elbeszélése mindvégig leköttötte a hall-gatóság figyelmét. Sok s talán a hallgatóság legnagyobb része előtt ismeretlen jogait, kö-telességeit sorolta elő a czehmester-, fiatal meszár-, segéd- és iparos-tanulónak, melyek-nek előtűnt szokatlan szabályai igen gyak-ran neveltették meg a hallgatóságot. Végül annak kifejtése után, hogy a kezdetleges czeh-rendszer megalakulása óta mennyire haladt iparunk fejlődése, igen szépen és lelkesen buzdította iparos polgártársainkat, hogy a jövő évben tartandó milleniumi kiállításon minél számosabban vegyenek részt, mert ez-zel nem csak hazánk iparának óriási fejlődé-sét fogjuk bebizonyítani, hanem megmutat-juk azt is, hogy jó hazafiak vagyunk! Elő-adásának bevezése után dr. Haller Ká-roly bizottsági elnök köszönetén kívül a hall-gatóság előadó dr. Szádeczky Lajos egyete-münk tudós tanárát lelkesen megjelönte érdekes előadásáért. Jövő vasárnap, ez évben utolsó előadást, Rozmanits Timót fő-gymnasiumi tanár fogja megtartani, kinek érdekes és tanulságos előadása már ismeretes a hallgatóság előtt. Az előadás tárgya lesz: „Az ember táplálékai és táplál-kozása.” Igen ajánljuk az érdeklődők fi-gyelmébe. Az előadáson mintegy 140 ipa-ros segéd és munka adó mesteren kívül ott láttuk még dr. Lindner Gusztáv egyetemi tanár, Rozmanits Timot, dr. Nyiredi Géza főgymnáziumi tanárt és dr. Gáman Józsefet a bizottság titkárát. Említésreméltó, hogy a mikor Szádeczky Lajos egyetemi tanárt a magyar tudományos akadémia rendes tagjává választotta meg, székfoglaló beszédül éppen a tételt választotta, ki bebizonyítván azt, hogy iparos polgártársaink dolgai iránt is érdeklődéssel bír.

— **Márczius 15.** Az ország minden vidékén nagyban készülődnek már márczius 15-ének megünneplésére. Félegyházán mint írják, a Petőfi-térzen tartanak ünnepet, melyen jelen lesz a város orsz. képviselője Holló Lajos dr. is, ki e napon Bartha Miklóssal, a függetlenségi és 48-as párt elnökével rándul le kertületébe. Mint Miskolcraól írják ott több előkelő polgár megkérte a városi ható-ságot és a főgimnázium igazgatótanácsát, hogy márczius 15-iki az összes iskolák if-júságának ünnepe legyen. Délelőtt istentisz-telet lesz az ev. ref. templomban, délután a miskolci tanügyi kör és a polgári és ke-reskedelmi középiskola rendez ünnepet. Este az ev. ref. főgimnázium ifjusága fákláyme-netet tart. A színházban ünnepi díszelő-dás lesz.

— **Márczius 15.** A szilagy-csehi márczius 15-diki állandó bizottság 1895. évi márczius hó 15-én Szilagy-Csebben, a vendég-lő termében emlékünnepélyt rendez.

— **A bürkösi** áll. el. népiskola tanítói kara növekedéikkel márczius 15-iki ünne-pélyt rendez.

— **Maros-Ludason** márcz. 10-én, az ott létesítendő kenderbevitő és kikészítő gyár igazgatójának jelenlétében népes érte-kelet tartatott. Mivel azonban ezuttal még végmegállapodás nem történt és tekintve az idő nagyon is előrehaladott voltát — alig hihető, hogy a gyár ez évben létesüljön.

— **Lapunk** mai számához mellékeljük a „Független Újság” prospektusát.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti táviratai.)

Országgyűlés.

Budapest, márcz. 12.

A képviselőházban ma folytatták és bevégezték az appropriacionalis vitát.

Az első felszólaló Horánszky Nán-kor volt, ki nagyhatásu beszédet mon-dott.

Nagy hatással czáfolta Tisza Kál-mánt, ki nézete szerint tegnap nem beszélt őszintén. Ezután gróf Andrassy Gyula beszédjére reflektált.

Megmagyarázta Andrassynak atyja igazi intencziót a melyek egészen má-sok, a mint azt Andrassy tegnapi be-szédében előadta.

Pulszky Agost szólalt fel ezután személyes kérdésben s polemizált Ho-ránszky Nándorral.

Serbán Miklós újra oláh sérelmeit adta elő roppant sérelmes hangon.

Beothy Ákos a nemzeti párt ré-széről állott fel ezután sfelolvasta Gri-vicsics tábornoknak a delegációban néhai Bauer közös hadügyminiszter ne-vében mondott beszédét a császári ki-rályi hadsereg szétbonthatatlanságáról.

A kormánypárt most nem akar egyebet, mint Grivicsicset követni min-den áron.

Ugron Gábor szégyennek tartja, hogy a szabadelvűek Grivicsics álláspont-jára helyezkednek holott annak idején a Deák-pártiak Grivicsicset beszédje-ért állásából eltávolítani követelték.

Viharos tetszés között fejtegeti, hogy a törvény szerint igaz, hogy a hadsereg szervezetének közönsnek kell lennie, de a vezényszó és a hadsereg lehet kétféle.

Tisza Kálmán 1875-ben azért mon-dott le elveiről, hogy miniszter lehes-sen. A történelem ezért bizonyára el-fogja ítélni.

Ezután megszavazták az aprop-riacziót.

Vasuti szerencsétlenség a fővárosban.

Budapest, márcz. 12.

A keleti pályaudvarban ma szerencsét-lenség történt.

A gráci személyvonat a mikor a pá-lyaházba ért elmulasztották megfékezni.

A vonat e miatt neki ment a sinek vé-gén álló vasbikának.

A kupék egymásra torlódtak.

Az utazó közönség közül többen szen-vedtek súlyos sérüléseket.

Elfogott igaztó.

Kőhalom, márcz. 12.

Izgatással vádolt Krammer szász tanitónál tegnap estve felsőbb rende-letre házkutatást tartottak.

A tanitót azonnal letartóztatták.

A szászok ma nagy gyűlést tar-tanak.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvárt, 1895. szerda, márcz. hó 13-án.

K. Gerő Lina és Salamon Katinka mint vendégek:

A DOKTOR BÁCSI.

Felelős szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadó laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR.)*

Néhai ügyvéd Rucska János 265.000 frtos hagyatéki tárgyalása a végrendelet sz-eint tegnap d. u. tartatott meg Nagys. Dörgő Albert közjegyző ur irodájában; a végren-deletet a rokonok és hagyományos elfogad-ták, csak a kolozsvári ev. ref. collegium jogi képviselője két tanár jelenlétében nem nyu-godott meg a végrendeleten, mert ugyan is nem lett megelégedve az 1899-ik év ju-lius hó 25-én kelt végrendeletben sem az 1899-ik év november hó 24-ik napján kelt pót végrendeletben foglalt hagyomány tár-gyával azaz a Bátya utczai 2-ik szám alatti két emeletes házának a végrendelet kelte ide-jében a tulajdonos birtokába lévő ház részell, hanem határozottan kifejezi hogy jogot tart ezen házrészhez is, mely a végrendelet kelte után egy évvel azaz 1890-ik év november 29-én vásároltatott meg Trandafir Miklós urtól az örökhagyó által, a mely későbbben vásárolt házrész a végrendeletben foglalt általános örökösöket illetendi. Erre nézve az általános örökösök azzal kívánának válaszolni a Koloz-svári ev. ref. collegiumi jogi képviselő urnak Tkts. Dobál Antal ügyvéd urnak, hogy nefeledje a végrendeletbe foglalt következő szavakat.*

„Végül azon örökösöimet és hagyomá-nyosaimat, ki ezen általam jól megfontolt végrendeletemet akár egészben megtámadni, vagy érvényteleníteni megkísérteni s egy szó-val azt, ki ezen végrendeletben foglalt in-tézkedéseimben bármily irányban meg nem nyugodnék, az örökösödésből végleg kizárom és megtiltom, hogy a hagyatékomból bármily csekély részben is részesüljön.”

RUCSKA LAJOS.

*) E rovat alatti közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

H I R D E T É S E K.

Sz. 1194—1895.
közig

177. (1—3)

Pályázati hirdetmény.

Nagy-Enyed város tanácsánál megüresedett alábbi állások betöltésére pályázat nyitattik.

a.) A nyágdíjazás folytán megüresedett **pénztárnoki** állásra, melylyel évi rendszeresített **760** forint fizetés és **2000** forint óvadéknyújtás van egybekötve.

b.) Az előléptetés folytán megüresedett **adótiszt** állásra, melylyel évi **440** forint rendszeresített fizetés van egybekötve és **400** forint biztosíték kívántatik.

c.) Netaláni előléptetés folytán megüresedett **végrehajtói** állásra, melylyel **360** forint évi fizetés van egybekötve.

A biztosíték készpénzből, elfogadható értékpapirokból, esetleg a pénzürtéket kétszeresen felérő terümentes betáblázott fekvőből állhat.

Felhivatnak pályázni óhajtok, kellően felszerelt folyamodványokat **1895. évi március hó 30-ig** alóli városi tanácshoz benyújtani.

A városi tanácstól,

Nagy-Enyed, 1895. március hó 7.

KOVÁCS,
polgármester.

Sz. 84—1895.
főszb.

178. (1—3)

Árlejtési hirdetmény.

Kozmatelke községben építendő körjegyzői lakás, illetve körösport házának vállalat utjáni felépítésére árlejtést hirdetek.

Az építendő épület 5 szoba, konyha, kamara és egyik szoba alatt pinczéből, kőalapon, sövény-falazattal, cserép-fedéllel készítenő; a költségvetési előirányzat szerint kikiáltási ár **3039** forint 46 kr. — A tervrajz és részletes költségvetés a főszolgabírói irodában bármely napon megtekinthető. — Az építkezés idei szeptember hó 1-ére befejezendő, s a kialakított ár a számbaadással egyidejűleg fizetetik ki; kellő biztosíték mellett azonban egyharmad összegig előleg időközben is adható.

Az árlejtés **1895. évi március hó 30-án** a tekei járás főszolgabírójánál fog megtartatni.

Teke, 1895. március hó 3-án.

DÓZSA,
főszolgabíró.

Ujjonnan berendezett női pipere-raktár.

ELŐLEGES HIRDETMEY.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy március hó 15-től kezdve

ujjonnan berendezett, dus választéku Női-divat-, pipere- és confectió-üzletet nyitok

a volt Hofer M. József-féle czég helyiségében.

A melynek pártfogását a nagyérdemű közönségtől előlegesen is kérve, vagyok

Női divat- és pipere raktár tulajdonosa.

Ujjonnan berendezett női pipere-raktár.

Üzletváltoztatás miatt a legjobb alkalom szolid készítményű butorok beszerzésére!

Alóirotnak van szerencsése a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni arra, hogy közbejött okok miatt

üzletét megváltoztatni kénytelen.

S mivel ez halasztást nem szenvedhet, ez okból **raktáron levő összes**

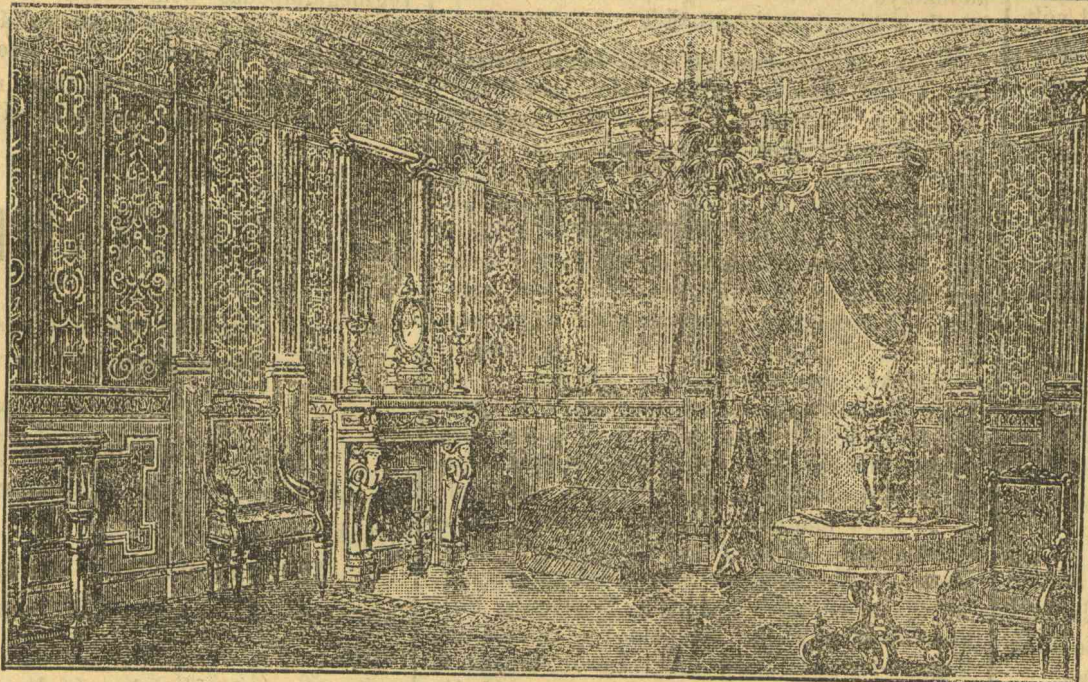
BUTORKÉSZLETÉT gyári-, illetőleg az előállítási áron alól is kiárusítani óhajta.

Raktáromban kaphatók: általam készített kárpitos töltött butorok, egész garnitúrák, kisebb grupp-garnitúrák. Szalomba való fantasie darabok. Diszesen montírozott ülőkék (Hokerlik). Montírozott fantasie asztalok, fali- és sarok-diszek. — Barock, Consol és Rococo-tükrök; továbbá férfi szobába való diványok és egyes karszékek, heverő diványok. Ezeket kívül sok itt elő nem sorolt töltött butorok, felder-, lószőr- és Afrique-madráczok. (Lószőr madráczok felelősség mellett.)

Feleslegesen tartom készítményeimhez bővebb magyarázatot fűzni, tanuskodik a mellett 24 évtől fennálló üzletem és a nagyérdemű közönség bizalma.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve

115. (6—52)



Kiváló tisztelettel maradtam:

DUCHONY JÁNOS. kárpitos.

Üzletváltoztatás miatt a legjobb alkalom szolid készítményű butorok beszerzésére!

Nyomatott Magyar Mihalj nyomdájában Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám alatt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Sz. 271—1895.
eln.

Kolozsvár sz. kir. város polgármesterétől.

Pályázati hirdetmény.

Kolozsvár sz. kir. város adóhivatalánál rendszeresített nap-díjas **számtiszt** állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom a szabályszerű minősítettséggel bíró pályázni kívánókat, hogy folyamodványukat **e hó 31-éig** az elnöki irodába (városház 2. sz.) adják be.

Kolozsvárt, 1895. évi március hó 10-én.

Albach Géza s. k.,
polgármester.

175. (1—1)

Kaufe beim Schmied und nicht beim Schmied!
mondja a német példabeszéd.

Joggal mondhatom én is ezt az üzletemről, mert csak egy ilyen nagy üzlet képes óriási mennyiségű árucikkeket készpénzen s más előnyök mellett megvenni, a mely előnyökben a vevő okvetlen részesül.

Magánvevőkhöz gyönyörű minták ingyen és bérmentve.
Gazdag **mintakönyvek**, a melyen **még soha sem volt, szabóknak bérmentetlen.**

ÖLTÖZETEKRE VALÓ KELMÉK

Peruvien és dosking a magas clerus számára, szabályszerű kelmék a cs. és kir. hivatalnok-, veterán-, tüzoltó-, tornász-, cseléd-egyenruhákra, teke- és játékasztalokra és kocsik bérletére. Nagy raktár steier, tiroli és karintiai Lodenekből férfi és női ruháknak — eredeti gyári áron — oly nagy választékban, a melyet egy 20-szoros verseny sem tud elérni. Nagy választék finom és tartós női posztókból, divatos színekben. — **Mosó szövetek**, utazó plaidek stb. 4 frttól 14 frtig. — **Szabó hozzávalók:** bérletek, gombok, tű, cérna stb.

A ki jó, értékes és tartós gyanju-szövetet keres, nem pedig a szabó fáradságára sem érdemes olcsó rongyokat akar vásárolni, az forduljon

STIKAROFKY JÁNOS-hoz BRÜNNEN.
(Ausztia Menchestere.)

Állandó posztóraktár fél millió értéken felül.

— Szétküldés csak utánvétellel. —

Óvás! Ügynökök és házalók gyakran használják fel a „Stikarofsky áru” nevet kétes értékű czikkekre. Figyelmeztetik a t. közönség, hogy ilyen egyéneknek semmi feltétel mellett sem adok árukat eladásra. 141. (4—24)

UDVARI ANDRÁS

kocsi készítő,

Kolozsvárt, Hidfő-utca („Zöldfa”-vendéglő mellett.)

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

Üzletem április 1-től Külső-utca 33. sz. alatt.

STEIN BERTALAN

Kolozsvárt, főtér 34. (Szathmáry-ház.)

Szathmáry Elek ur háza lebontása végett kénytelen vagyok **üzlettemmel kiköltözni**, a miért

vászon, chiffon, zsebkendők, kész női- férfi fehérnemű- s szőnyegáru-raktáromat

tetemesen leszállított árban, — „azonnali fizetés mellett” — árusítom el.

Ezen alkalmat a nagyérd. közönség szíves figyelmébe ajánlja

teljes tisztelettel:

Stein Bertalan.

102. (8—x)

TÜZIFA

Nem egy öl, hanem teljes négy köbméter.

Városunkban nagyon elszaporodtak a tűzifa-kereskedők, a fogyasztó közönség rovására. Jogosan panaszkodnak a vevők: „kicsiny az öl”, mert csakugyan kicsiny, mivel az ölet kereszt rakásban kapják. Teljes négy köbméter pedig a helyi olcsó árak mellett nem minden tűzifa-kereskedő képes kiadni.

Nagy és kedvező vétel engem azon kellemes helyzetbe hozott, hogy én **teljes 4 km. karok közötti** rakásban, mint a kincstári faterlepen szokásos, a következő árak mellett adhassak:

I. rendű hasáb bükkfa **11** forint 50 kr.

II. „Hántott cserfa” **9** forint 50 kr.

1 frttal drágább. — Tűzifa-telepem az **áruraktárak és közúti vas-ut telepeken van**, hol a teljes mértékű mindenki meggyőződhetik.

Tűzifám megrendelhető: **KÖNYA SÁNDOR** úr főtéri, **PAP ERNŐ** hid-utcai, **PAP KRISTÓF** és **BOSKÓVICS JÓZSEF** belközép-utcai üzleteiben, valamint **TELLER** úr belmonostor-utcai és **LUDASSI** úr főtéri lottógyűjtődéiben; ugyancsak **Széchenyi-téren**, a vashid mellett **üzletben**.

Házakhoz fa megrendelések felvétele végett én senkit sem küldök s kérem t. vevőimet saját érdekében — azokat, kik mint kiküldöttem előállanak — mint családokat, elutasítani.

Tűzifát waggon száma, mely majdnem minden nap érkezik, legolcsóbban számítom. Vágott fa bármily nagy mennyiségben mindenkor kapható. Gyors elszállításról gondoskodik van.

A t. fogyasztó közönség becses pártfogásába magamat ajánlva

WERTHEIMER VILMOS,
SZÉCHENYI-TÉR.

136. (5—5)

OROSZ SZÉPÍTŐ KÜLÖNLÉGESÉGEK



Orosz császári udvari szállító **Moszkva.**

88. (9—20)

„Vénus crême” bőr konzerváló szer. Kitűnő, teljesen ártalmatlan cosmeticum, kiváltképpen hasznos a bőr zsírfénye és érdessége ellen; a bőrt vakító fehérre varázsolja, a ránczok és redők képződését megakadályozza és megőrvia az arczsín fiatalos frissességét. A „Vénus crême” nem tartalmaz semmi zsírmennyiséget, azért soha sem avasodik s az év és nap bármely szakában minden ártalom nélkül alkalmazható. A t. közönséget saját érdekében kérjük, hogy az itt levő védjegyre szigorúan figyeljen. — Ára 2 frt.

„Eugenie” folyópép mirtus-virágokból, a virágzó, üde arczsín állandó megőrzésére. Ugy az arcznak és nyaknak, mint kéznek és karoknak gyönyörű lágyaságot és márványszerű tisztaságot kölcsönöz: a bőr minden érdességét és foltosságát megszünteti. Ára 2 frt.

„Trioxogen” kitűnő hajnövesztő szer, erősíti a hajgyökereket s teljesen megakadályozza a kopaképződést. Ára 1 frt 60 kr.

„Nirgitine végtele” hajfestő, fekete és barna. A haj ezen szírral festve, 6 hétig is megtartja a színét és teljes lehetetlen a málleges festést színtől megkülönböztetni. Ára 3 frt 50 kr.

„Folyékony kaukázusi bajuszpedró” a bajusz növesztésére és épen tartására. — A bajusz felsütés nem szükséges, a nélkül is minden bajusznak a kívánt forma adható. Ára 75 kr.

Főraktár: **Burger Frigyes** gyógyáru-, vegyszer- és illatszertelemben, Kolozsvárt, (főtér, gr. Rhédey-ház.)

Ujjonnan berendezett női divat-raktár.

Ujjonnan berendezett női confectió-raktár.

Legjutányosabb árak!

Legjutányosabb árak!